

MATCHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	โพสต์ทูเดย์		
Date :	29 ส.ย. 2557	Page :	V2-V3
		No :	57303035

เยือนเรือนสมเด็จพระเจ้า

ถิ่นนิवासสถานตำนาน 100 ปี

พีพีธ-เพลิน
ไกลีนสเกด

ใกล้ริมน้ำเจ้าพระยา ในซอยวัดดอนงคาราม ติดกับศาลเจ้ากวนอู เดินเข้าซอยมาไกลพอเห็นอู๋ซิม ไม่นานก็มาถึงอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สวนสมเด็จพระเจ้า” ความเหนื่อยอ่อนที่มีค่อยๆ หายไป พื้นที่สีเขียวตรงหน้าทำให้อากาศสดลมหายใจเข้าเต็มปอดลึกลงสถานที่ร่มรื่นแห่งนี้เจอไปด้วยเรื่องราวประวัติศาสตร์ของย่านคลองสาน ชุมชนที่มีหลากหลายเชื้อชาติ แตกต่างทางศาสนา ทั้งชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวลาว และมุสลิม ทว่าทั้งพาอาศัยกันอย่างสงบสุขสืบมาช้านาน

สำหรับใครที่เคยอ่านหนังสือพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เรื่อง “แม่เล่าให้ฟัง” มาบ้างแล้ว จะจำได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชสมภพที่เมืองนนทบุรี แต่มาจำความได้ว่าพระชนม์ชีพวัยเยาว์ทรงคุ้นเคยกับละแวกวัดดอนงคาราม ทรงเคยเที่ยวเล่นในสถานย่านนี้ ทรงโปรดเล่นน้ำในคลองสมเด็จพระเจ้าพระยา และทรงศึกษาเล่าเรียนประถมวัดดอนงคาราม ดังนั้นสวนสมเด็จพระเจ้าจึงเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานรำลึกถึงพระองค์ และความเป็นมาของย่านนี้ในช่วงเวลาเมื่อกว่า 100 ปีที่ผ่านมา

หลังจากมีการสำรวจหา “บ้านเดิม” ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในปี พ.ศ. 2536 ก็พบว่าพื้นที่ซึ่งเคยตั้งเป็น “บ้าน” นั้น กลายสภาพเป็นตึกแถว 2 ชั้นไปเสียแล้ว แต่ในบริเวณไม่ห่างกันนัก พบว่ามีตึกเก่าสมัยรัชกาลที่ 3 ยังคงหลงเหลืออยู่ และมีลักษณะใกล้เคียงกับบ้านเดิมของสมเด็จพระเจ้า ทราบภายหลังว่าเป็นอาคารบริวารของบ้านเจ้าพระยาศรีพิพัฒน์รัตนราชโกษาธิบดี หรือ แปะ บุนนาค อธิบดีกรมพระคลังสินค้า ในสมัยรัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะอนุรักษ์ “บ้าน” ซึ่งเป็นนิवासสถานครั้งทรงพระเยาว์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไว้ เพื่อจัดแสดงพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยบูรณะเป็นพิพิธภัณฑ์และพัฒนาพื้นที่บางส่วนเป็นสวน

สาธารณะ และพระราชทานให้แก่ชุมชน เมื่อเจ้าของที่ดิน คือ แดง นานา และเล็ก นานา ทราบถึงกระแสพระราชดำริ จึงพร้อมใจน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างใกล้เคียง

จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นเจ้าของที่ดิน และทรงโปรดให้บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ร่วมดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการจัดสร้างอุทยานตามแนวพระราชดำริ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด เมื่อวันที่ 21 ม.ค. 2540

พื้นที่ภายในสวน แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ประกอบด้วย สวนส่วนหน้าที่ร่มรื่นด้วยไม้ใหญ่ เป็นต้นไม้ที่มีอายุนับร้อยปี มีพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้า ในพระอิริยาบถประทับทรง แยมพระโอบขลุ่ยอยู่ในสวนสีเขียว และสวนส่วน

ในถูกออกแบบให้มีทางเดินและลู่วิ่ง มีศาลาแปดเหลี่ยมสร้างจากไม้เก่าที่รื้อจากบ้านเจ้าพระยาศรีพิพัฒน์ฯ โดยยังคงอนุรักษ์อาคารไม้ 2 ชั้นไว้หลังหนึ่งเพื่อเป็นสำนักงาน

เนื้อที่สวนทั้งสองส่วนถูกคั่นด้วยอาคารพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเดิมเป็นอาคารบริวารของบ้านเจ้าพระยาศรีพิพัฒน์ฯ ทางด้านใต้ เมื่อบูรณะแล้วทำให้ได้อาคาร 2 หลัง หลังแรกเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์จัดแสดงภาพพระราชประวัติตั้งแต่ทรงพระเยาว์จนกระทั่งเสด็จสวรรคต ซึ่งนอกจากจะมีประวัติของชุมชนในย่านวัดนองคารามย้อนหลังไป 100 ปี ยังมีสิ่งของที่พสกนิกรน้อมใจถวายในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพอีกจำนวนหนึ่ง

ถัดมาอาคารหลังที่ 2 จัดแสดงพระราชจริยาวัตรและพระราชอัธยาศัย เดินตรงไปสุด

ผนังด้านในจะแสดงภาพจิตรกรรมฝีมือ พิชัย นิรันดร์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ปี พ.ศ. 2546 สื่อถึงพระราชจริยาวัตรด้านศาสนา นอกจากนี้ภายในห้องยังมีสิ่งของเครื่องใช้อื่นๆ อาทิ ฉลองพระองค์ งานฝีมือหัตถ์ กีฬาทรงโปรด และพระราชกรณียกิจด้านหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. เป็นต้น

เดินออกจากอาคารพิพิธภัณฑ์แล้ว เราจะพบบ้านจำลองที่ทรงให้สร้างขนาดเท่าของจริง มีที่นอน ส่วนสำหรับทำครัว และห้องทำทองของพระชนกซึ่งมีอาชีพเป็นช่างทองในสมัยนั้น เมื่อเดินออกจากบ้านจำลองจะพบแผ่นหินทรายสลักแบบนูนต่ำ มีอักษรพระนามาภิไธย สว. ในกรอบหยดน้ำประดับอยู่กึ่งกลาง แสดงภาพการดำเนินงานของคณะแพทย์อาสา

พอ.สว. รวมทั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นภาพพระตำหนักดอยตุง เป็นภาพแผ่นหินที่เป็นสัญลักษณ์ของความจงรักภักดีที่พสกนิกรมีต่อสมเด็จพระเจ้าของพวกเรา

ในช่วงนี้หากใครมากราบพระที่วัดดอนงคารามก็สามารถแวะมาเรียนรู้ประวัติศาสตร์แถบคลองสานและรำลึกถึงสมเด็จพระเจ้า ก็สามารถแวะมาที่อุทยานสมเด็จพระเจ้า ถือเป็นโปรแกรมสำหรับวันพักผ่อนที่น่าสนใจทีเดียว

ผู้สนใจเข้าชมหรือพักผ่อนหย่อนใจภายในอุทยานได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. ส่วนพิพิธภัณฑ์เปิดให้เข้าชมได้ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. (ไม่เก็บค่าเข้าชม) โทร. 02-437-7799, 02-439-0896 และหน่วยงานที่ต้องการจัดทัศนศึกษา อุทยานจะจัดเจ้าหน้าที่บรรยายให้ความรู้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย □

